

Anna Wangenheim
Inatsisartunut ilaasortaq, Demokraatit

**Peqqinnissaq imminullu paaqqutarinissaq pillugit § 37 naapertorlugu
apeqqummut nr. 26/2023-mut akissut**

16-02-2023
Suliap normua 2023 - 2140
All. nr. 22364853

Asasara Anna Wangenheim

Inatsisartut suleriaasianni § 37, imm. 1 naapertorlugu Naalakkersuisunut apeqqutinik saqqummiussa qarputit.

Naalakkersuisut. Naalakkersuisut apeqqutigineqartunut qujapput, taakkulu tullinnguuttuni issuarneqarput akineqarlutillu.

Postboks 1160
Oqarasuaat: 34 50 00
Fax: 34 55 05
3900 Nuuk
Email: pn@nanog.gl
www.naalakkersuisut.gl

1. Peqqinnissaqarfimmi innuttaasut piffissaliussaniit takkutinngitsoortartut qassiuneranik Naalakkersuisut nassuiaasinnaanertlutik?

Akissut:

Naalakkersuisut Peqqinnissaqarfimmi takkutinngitsoortartunik aaqjissuussaasumik suli nalunaarsuisoqartannginnera ilisimatitsissutigisinnaavaat. Peqqinnissaqarfiup immikkoortunit assigiinngitsunit kisitsisinik sanilliussisinnanissaanut takkutinngitsoortartullu amerlassusaannut eqqoqqissaartumik nalunaarusiornissaanut immikkoortortaqarfiit, suliassaqarfiit nunallu immikkoortuini takkutinngitsoortartunik nalunaarsuinerit ataatsimut takussutissaliussappata annertunerusumik siammasinnerusumillu misissuisoqartariaqarpoq. Peqqinnissaqarfik isumaqarpoq napparsimasut siunissami ungasinnerusumi piffissalerneqarsimagaangamik takkutinngitsoortarneri akulikinnerusartut.

a. Takkutinngitsoortarnerniit aningaasatigut piffissatigullu kingunissai suuppat?

Akissut:

Takkutinngitsoortarnerit pillugit paasissutissat eqqoqqissaartut pigitinnagit aningaasaqarnikkut kinguneri kiisalu napparsimasut misissortissinnaasimasut amerlassuserpiaat naatsorsorneqarsinnaanngillat. Takkutinngitsoortarnerit kingunerisaannik ilaatigut Peqqinnissaqarfiup napparsimasunik ullormi misissuinissaraluit angumerinngitsoortarpei.

b. Takkutinngitsoortarnerit ikilisarniarlugit suliniutinik arlaannik aallarnisaasoqarpa?

Akissut:

Nuna tamakkerlugu kigutilerinermi takkutinngitsoortartut kigutileriffiliartussanut SMS-inik, Kigutileriffimmi piffissaqarnerannik eqqaasitsissutinik nassiussisarnikkut ikilisarniarneqarput. Taamaasiortarneq sulisunit nammineq isumagineqartarmat

piffissartuutaasarpoq, taannalu piffissaq atorsimasaq napparsimasunik misissuinermit atorneqarsinnaagaluarluni.

Nuna tamakkerlugu kigutilerinermi piffissap sivikitsup iluani eqqaasitsissutinik SMS-inik nassiussisarnatik misiliisimapput paasiniarlugu qanoq pisoqassanersoq. Tassani Nuna tamakkerlugu kigutilerinermi paasineqarpoq takkutinngitsoortartut amerliartortut.

Tamatuma kingorna SMS-ertarnerit atuleqqinneqarput.

Takkutinngitsoortoqarnerani kigutileriffeqarfiit amerlanerit takkussinnaasunik allanik, piffissap sivikitsup iluani takkussinnaasunik allattorsimaffeqarput. Taamaaliornikkut piffissaajartoqarnissaa pinaveersaartinneqartarpoq piffissarlu napparsimasumit allamit iluaqutigineqartarluni.

Tamatuma saniatigut Peqqinnissaqarfimmi piffissaq eqqorlugu takkuttarnissap eqqaamanissaanut eqqaasitsissutaasunik plakatiliortoqarsimavoq. Meeqqat mikisut, meeqqat atuarkiini atuartut inuusuttulluunniit piffissaliussami takkutinngitsoorpata Kigutileriffimmit angerlarsimaffiannut sianertoqartarpoq. Kiisalu napparsimasunik piffissaliussani takkutinngitsoortarnermik ileqqulinnik tiguisarneq qitiutillugu Kigutileriffimmi ataatsimiittoqartarpoq.

c. Takkutinngitsoortarnernut peqqutit ilisimaneqarpat?

Akissut:

Napparsimasut isumaqatigiissutinut takkutinngitsoortarnerannut pissutaasut pillugit paasissutissaqanngilaq.

2. Meeraaqqanut, naartusunut, utoqqarnut aammalu innuttaasut sinnerinut akiuussusertinnissat tamanut ersarinnissaat taamaasillutillu puigorneqannginnissaat imaluunniit ilisimasat appasippallaannginnissaat qulakkeerniarlugu Naalackersuisut qanoq qulakkeerinninniarpat?

Akissut:

Naalackersuisut Peqqinnissaqarfiup meeqqat akiuussusersorneqarnissaannut pilersaarut naapertorlugu meeqqanut 0-12 akornanni ukiulinnut akiuussusersuinissamut neqerooruteqarnera ilisimatitsissutigisinnaavaat. Aggersaasarnermut akiuussusersuinerimullu atatillugu suliasat nunap immikkoortuini peqqinnissaqarfinit ataasiakkaanit isumagineqartarput, matumanilu akiuussusersuinerit amigaatigisat malitseqartittarnerinut periutsit assigiinngitsuullutik. Assersuutigalugu nunap immikkoortuini peqqinnissaqarfiit ilaanni meeqqat akiuussuserneqarnissaannut angajoqqaat peqqinnissaqarfimmit aggersarneqartarput. Nunap immikkoortuini peqqinnissaqarfinni allani angajoqqaat, meeraq piffissap aalajangersimasup iluani akiuussuserneqarsimangikkaangat SMS-ikkut eqqaasinneqartarput.

Akiuussusersuineri peqqinnissaqarfimmi sulisut meeqqat akiuussusersorneqarnissaannut pilersaarummi akiuussusersuinissaq tulleg angajoqqaanut eqqaasitsissutigisarpat.

Akiuussuserneqarsimasut amerlanerulersinnissaannut Peqqinnissaqarfik ukiuni kingullerni suliniummik aallartitsisimavoq, taannalu naapertorlugu nunap immikkoortuini peqqinnissaqarfiit tamarmik meeqqat akiuussuserneqarsimangitsut pillugit paasissutissanik qaammatit pingasukkaarlugit nassitsittarlutik. Paasissutissat taakku akiuussusersuineri amigaatigineqartunik malitseqartitsineri sulinermit aqutsinermullu sakkussatut atorneqarput.

Peqqinnissaqarfik Nunatsinnilu Nakorsaaneqarfik nittartakkaminni meeqqat akiuussusersorneqarnissaannut pilersaarut pillugu quppersakkamik paasissutissiisumik tamanut saqqummiussaqaqarnikuupput. Quppersakkami tassani ilaatigut meeqqat akiuussusersorneqarnissaannut pilersaarummi akiuussusersuinerup ataatsimut takussutissartaa qanorlu ukiullit akiuussusersorneqassanersut takuneqarsinnaavoq. MANU angajoqqaatut piareersaatitut ataatsimiinnerni quppersagaq aamma agguanneqartarpoq eqqartorneqarlunilu, nutaamillu akiuussusersuisoqartussanngoraangat atuartitsisut tamanna pillugu angajoqqaat ataatsimiinnermi eqqaasittarpat.

Dronning Ingridip Napparsimavissua Nuummi 2023-p aallartinnerani suliniummik aallartitsinissamik pilersaaruteqarpoq, matumani meeqqanut tamanut ataatsimik arlaleriarluniluunniit akiuussuserneqarnissamik amigaateqartunut angajoqqaat akiuussusersuinerumik neqeroorummik pineqartumik ilisimatinniarlugit attavigineqartassallutik. Suliniut taanna nunap sinneranut sanilliullugu Nuummi akiuussusersimasut ikinnerunerannik paasissutissat tunngavigalugit aallartinneqarpoq.

3. Nunatsinni peqqinnissatigut misissortissinnaanerit suut maannakkut periarfissaappat?

Akissut:

Naalackersuisut ilisimatitsissutigisinnaavaat nuna tamakkerlugu misissuinissamik pilersaarut ataasiinnaasoq, taanna tassaavoq illissap paavatigut kræftimik misissuineq.

Arnat immikkut ittumik kingornuttakkamik iviangikkut kræfteqalersinnaasut iviangikkut kræftimut misissortinnissamik neqeroorfigineqartarput. Matumani arnat BRCA1-imik aamma BRCA2-mik (BRCA) genillit pineqarput.

Naartusut syfilisimut hepatitis B-mullu kiisalu Cholestasis familiaris groenlandicamut (CFG) aamma propionacidæmimut (PA) kingornuttakkanik misissortinnissamut neqeroorfigitittarput. Naartunermi nappaatinut kingornuttakkanut taakkununga misissortinneq pineqarpoq.

Inoorlaanut nappaatinut inunnguutigisanut misissortinnissaq neqeroorutigineqartarpoq. Nappatit inunnguutsit ulorianartut 18-it misissorneqartarput.¹

- a. Piffissaq qaninnerusumi peqqinnissatigut misissortissinnaanerit assigiinngitsunik nutaanik neqerooruteqartalernissamut Naalackersuisut pilersaaruteqarpat?**
  - i. Taamaappat suut pilersaarutigineqarnersut paasissutissiissutigineqassaaq**

Akissut:

Naalackersuisut peqqinnissatigut siunissami qaninnerusumi misissuinissanik nutaanik pilersaarusiornissamut pilersaaruteqanngillat.

---

¹ <https://nyfoedte.ssi.dk/medfoedte-sygdomme/sygdomme-der-screens-for>

4. Novo Nordisk Fonden Steno Diabetes Center pillugu isumaqatigiissutitut sinaakkut naammasseriarpata isumaqatigiissutit ataannarnissaanut Naalakkersuisut pilersaaruteqarnerlutik?

Akissut:

Naalakkersuisut pilersaarut **Kalaallit Nunaanni Inuunerissaavik Stenop pilersinnissaanut siunissamut pilersaarumm²** nassuiarneqartoq innersuussutigaa

a. Taamaangippat; Steno Diabetes Center siunissami tunngaveqarluni ataannarnissaanut Naalakkersuisut qanoq eqqarsaatersuuteqarpat?

Akissut:

Apeqqutip 4-p ilaanut akissut innersuussutigineqarpoq.

5. Telemedicin aqutigalugu maannakkut peqqinnissaqarfimmi digitaliusumik nammineq sullinnissamut aaqqiissutit suut Naalakkersuisunit maannakkut pilersaarutigineqarpat?

Akissut:

Apeqqummi imminut sullinnissamut aaqqiissutit isiginiarneqarput. Naalakkersuisut Steno Diabetes Centerip video aqutigalugu nakorsiarnissamut appi PUISA maannakkorpiaq atulersileruttora pillugu ilisimatitsisinnaapput. Appi innuttaasunit tamanit akeqanngitsumik aaneqarsinnaavoq. Peqqissutsimut tunngasutigut ilisimasallit innuttaasullu namminneq oqarasuaataannik, PC-annik iPad-annik toqqaannartumik app taanna atorlugu video atorlugu nakorsartitsisoqarsinnaalissaaq. Innuttaasut nunaqarfimmi nakorsiartarfimmi peqqissaaveqarfimnilu tamani video atorlugu nakorsiarsinnaalissapput. Peqqinnissaqarfiup PUISA-appip atornissaanut tunngatillugu aamma Allorfik suleqatigaa.

Tamatuma saniatigut nittartagaqarpoq Doktor.gl, taanna Peqqinnissaqarfimmi imminut sullissiviuvog digitaliusoq. Doktor.gl-ikkut Nuummi innuttaasut Dronning Ingridip Napparsimavissuanut saaffiginnissinnaapput. Saaffiginninnerit piffissaliussanik taamaatitsinernut, nakorsaatissat allagartaannik nutarteriniarnermut, peqqissutsimut tunngasutigut apeqqutinut imaluunniit Nuummi Inuunerissaavimmi nakorsiarnernut assigiinngitsunut tunngasinnaapput. Innuttaasup saaffiginninnera nakorsap sapinngisamik sukkanerpaamik akiumaarpaa.

Allorfik oqarasuaatikkut, Skypekkut Teamsikkulluunniit katsorsaanermik neqerooruteqarpoq. Tamatuma saniatigut innuttaasoq aanngajaarniutinik atornerluinerminik oqaloqateqarusuppat, Peqqinnissaqarfimmiit Allorfimmut toqqaannartumik saaffiginnissinnaalernissaq Peqqinnissaqarfiup sulissutigaa.

Imminut ikiornissamut aaqqiissutit digitaliusut eqqarsaatigalugit imminut ikiornissamut atortussat, assersuutigalugu angajoqqaanut, ikiaroorartumik ajornartorsiutilimmik meeralinnut ikorfartuutit Allorfiup nittartagaatigut aaneqarsinnaapput.

6. Ilaqutareeqarnermut Peqqinnissamullu Naalakkersuisoq innuttaasut nappaatinut ilisimasaqarnerulernissaat anguniarlugu Ilinniartitaanermut,

---

² https://steno.dk/wp-content/uploads/2019/03/Drejbog_SDC-Gr%C3%B8nland_Februar2020.pdf

**Timersornermut, Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq pisortatigoortumik
suleqatigilersimanerlugu?**

Akissut:

Konto pingaarnermi 30.10.48, Isumaginninnikkut peqqissutsikkullu pinaveersaartitsinermi peqqinnissaq pillugu paasissutissiinermit aningaasaliisoqarpoq. Meeqqanut, Inuusuttunut, Ilaqutariinnut Peqqissutsimullu Naalakkersuisoq aamma Ilinniartitaanermit, Kultureqarnermit, Timersornermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq akornanni naalakkersueqatigiinnikkut pisortatigoortumik suleqatigiinnissamik isumaqatigiittoqarnikuunngilaq.

**a. Taamaappat maannakkut tigussaasumik paasititsiniaanerit suut
ingerlanneqarnersut paasissutissiissutigineqarsinnaanerluni?**

Akissut:

Paarisa GIF-imik suleqateqarnissamik isumaqatigiissuteqarsimanera, matumanilu Active Healthy Kids Global Alliance pillugu suleqatigiittoqarnera Naalakkersuisut ilisimatitsissutigisinnaavaat. Health Behaviour in School-aged Children Greenland (HBSC Greenland) misissuineq paasissutissanik matumunnga tunniussisarpoq. Tamatuma saniatigut timersornermi inersimasut toqqissimatitsisartut pillugit suleqatigiinnissamut Paarisa, GIF aamma Unicef isumaqatigiissimapput. HBSC Greenlandip GIF suleqatigalugu meeqqat atuarfianni atuartut timimik aalatitsinerat uuttortagaq misissuiffigisimavaa. Tamatuma saniatigut HBSC Greenland GIF-imut, kommuninut atuarfinnullu paasissutissanik toqqaannartumik tunniussisarpoq, taakku Paarisamik suleqateqarnermi angajoqqaanik, ilinniartitsisunik, atuarfinnik kommuninillu najukkami peqqinnerulersitsiniarluni suliniutinik uuttortaanermit atorreqartarput.

**7. Nappaatit aammalu pinaveersaartitsineq tamatumanilu paasititsiniaanerit
ilisimasanillu avitseqatigiinnerit aqutigalugit nuna tamakkerlugu
tusagassiutit aqutigalugit annertusaasoqarnissaat
pilersaarutigineqarnerluni?**

Akissut:

Pinaveersaartitsinermit tunngatillugu nuna tamakkerlugu tusagassiutit atorlugit isumaginninnikkut - peqqinnissakkullu pinaveersaartitsinermi suliaqarnermi atorreqarnissaat periarfissaavoq. Pinaveersaartitsinermi suliniut/it aalajangersimasut qanoq pitsaanerpaamik siammarterneqarsinnaanersut nalilersorneqarluartariaqarpoq.

**8. Qaammammut ataasiarluni akunnerup affaanik sivisussusilimmik
peqqinnissaq pillugu paasititsiniaanertalimmik KNR suleqatigalugu
isiginnaagassiornissamut aammalu takutitsinissamut suleqateqarnissaq
Naalakkersuisut eqqarsaatersuuteqarfigisinnaanerlunikku?**

Akissut:

Apeqqutip 7-p ilaanut akissut innersuussutigineqarpoq.

- a. **Isumaqatigiissut taamatut isikkulik KNR kiffaangissuseqarluni tusagassiortarnissaminnut kiffaangissisueqarnerannut akerliussanersoq Naalakkersuisut nalilernerlunikku?**

Akissut:

KNR suleqatiginissaanik isumaqatigiissuteqarfigineqarpat, aaqqissuisoqarnikkut kiffaangissuseqarnermut tamanna akerliussinnaanissaa Naalakkersuisut takusinnaanngilaat.

- b. **KNR isiginnaagassianut aaqqissuussat takutinnissaanut atorfilerlugu, peqqinnissamut tunngasunik isiginnaagassiornerit namminersorlutik inuussutissarsiortunut tunniunneqarsinnaaneri Naalakkersuisunit aaqqissuussineq taamatut isikkulik eqqarsaatersuuteqarfigisinnaanerlunikku?**

Akissut:

Naalakkersuisut aaqqissuussinermut tamatumunnga akerliliissutissaqanngillat.

- c. **Isiginnaagassiat 12-it akunnerup affaanik sivisussusillit, tamatumani suliaasamat sinaakkusiinerit, suliariumannittussarsiornerit aammalu KNR isumaqatigiissusiorneranut tunngatillugu aningaasatigut allaffissornikkullu kingunissaat suussappat?**

Akissut:

Naalakkersuisut peqqissutsimut ilisimasanut tunngasutigut isiginnaagassianik aqqaneq-marlunnik isiginnaagassiornissamut tunngatillugu aningaasartuutissat pillugit paasissutissanik peqanngillat. Aningaasaqarnikkut kingunissanut tunngavissaqarluartumik akissuteqassagaanni suliniummut nassuiaasiortoqartariaqarpoq suliniullu suliariumannittussarsiuunneqarsimassalluni.

9. **Naalakkersuisut peqqinnissaq, pinaveersaartitsineq aammalu nammineq paaqqutarinninnissamut tunngatillugu allanik paasissutissiisinnaanerlutik?**

Soorlu konto pingaarnermi 30.10.48, Isumaginninnikkut peqqissutsikkullu pinaveersaartitsinermi allassimasoq pitsaaliuineq sunniuteqarluartumik tamakkiisumillu isiginnilluni suliarineqarniarpoq - pingaartumik Peqqinnerulersitsiniarluni pilersaarut Inuuneritta III aallaavigalugu.

Med venlig hilsen
Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Mimi Karlsen